

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2021 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Pile

w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia Jolanta Czajka-Bałon

Protokolant st. sekr. sąd. Grażyna Bielicka

po rozpoznaniu w dniu 28 września 2021 roku w Pile

sprawy z powództwa (...) **Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W.**

przeciwko **B. B. (1), K. B.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanych B. B. (1) i K. B. solidarnie na rzecz powoda (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W. 90 764,23 zł (dziewięćdziesiąt tysięcy siedemset sześćdziesiąt cztery i 23/100 złotych) z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 20 maja 2020 r. do dnia zapłaty co do kwoty 81 523,47 zł (osiemdziesiąt jeden tysięcy pięćset dwadzieścia trzy i 47/100 złotych);

II. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda 4 559,69 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Jolanta Czajka-Bałon

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym do Sądu Rejonowego w Lublinie dnia 14 czerwca 2020 r. (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. domagał się zasądzenia na jego rzecz od B. B. (1) i K. B. kwoty 90.764,23 zł z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 81.523,47 zł od dnia 20 maja 2020 r. a także zwrotu kosztów postępowania.

W dniu 25 sierpnia 2020 r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty zgodnie z żądaniem pozwu.

Na skutek sprzeciwu pozwanych postanowieniem z dnia 18 września 2020 r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie stwierdził utratę mocy nakazu zapłaty i umorzył postępowanie w całości.

W dniu 17 grudnia 2020 r. powódka złożyła do Sądu Rejonowego w Chodzieży pozew domagając się od pozwanych zapłaty kwoty 90.764,23 zł z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 81.523,47 zł od dnia 20 maja 2020 r. a także zwrotu kosztów postępowania. W uzasadnieniu powódka podniosła, że zobowiązanie pozwanych wynika z umowy pożyczki gotówkowej zawartej w dniu 16 maja 2018 r. Pomimo wezwań i monitów pozwani nie wywiązali się z obowiązku spłaty kredytu, w związku z czym po upływie terminu, do którego winni byli uregulować zadłużenie, całość stała się wymagalna z dniem 24 kwietnia 2020 r.

Postanowieniem z dnia 28 grudnia 2020 r. Sąd Rejonowy w Chodzieży stwierdził swoją niewłaściwość i sprawę przekazał do tut. Sądu.

W odpowiedzi na pozew z dnia 15 kwietnia 2021 r. pozwani wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na ich rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu żądania pozwani przyznali, że zawarli z powódką umowę, jednakże wskazali, iż na załączonej przez powódkę kopii umowy ledwo widać podpis, i nie są w stanie zweryfikować czy są to ich podpisy. W związku z tym nie wiedzą czy sprawa dotyczy umowy, którą zawarli z powódką. Dlatego też wnieśli o zobowiązanie powódki do przedłożenia oryginału umowy pożyczkowej. Pozwani podkreślili jednocześnie, że okoliczności faktyczne sprawy nie wskazują, by byli oni zobowiązani do zapłaty, a także że dowody przytoczone przez powódkę w pozwie są niewystarczające do udowodnienia obowiązku zapłaty kwoty dochodzonej pozwem. W szczególności zakwestionowali sposób naliczania odsetek oraz wyliczenie kosztów udzielonej pożyczki. Dodatkowo wskazali, że powódka nie przedstawiła pisma wraz z potwierdzeniem odbioru, z którego wynikałoby że umowa pożyczki została rozwiązana. Podnieśli, że nigdy nie otrzymali innego pisma niż monit i wezwanie do zapłaty. Dalej zauważali, że w związku z tym że do pozwu nie zostały załączone wskazane w nim dowody, nie są w stanie w jakikolwiek sposób ustosunkować się do ich ważności, zasadności czy wysokości. W ich ocenie nieczytelność dokumentów również uniemożliwia im ustosunkowanie się do pozwu.

W niniejszej sprawie Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 maja 2018 r. B. B. (2) i K. B. zawarli z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. umowę pożyczki gotówkowej nr (...) w kwocie 94.008,53 zł na okres od dnia 16 maja 2018 r. do 1 czerwca 2023 r. na warunkach określonych w umowie. Pozwani zobowiązani byli do spłaty kredytu zgodnie z harmonogramem spłat w 60 miesięcznych ratach płatnych do 01 dnia każdego miesiąca wynoszących 1.884,05 zł (ostatni rata 1.844,05 zł), począwszy od 1 lipca 2018 r.

Całkowita kwota do zapłaty przez pożyczkobiorców na dzień zawarcia umowy wynosiła 110.643,01 zł, na którą składały się:

- całkowita kwota pożyczki (kwota pożyczki do wypłaty) – 70.000 zł
- całkowity koszt pożyczki, w tym:
 - a) prowizja od udzielonej pożyczki w kwocie 7.693 zł
 - b) odsetki umowne (obliczone za cały okres trwania umowy) w kwocie 16.634,48 zł
 - c) koszty finansowania składki ubezpieczeniowej w kwocie 16.315,53 zł.

Zgodnie z pkt 24 umowy w przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki Bank uprawniony był do naliczania odsetek karnych (oprocentowanie zadłużenia przeterminowanego). Odsetki karne naliczane miały być od kapitału pożyczki według zmiennej stopy procentowej równej wysokości maksymalnych odsetek za opóźnienie określonych w art. 481 k.c., które na dzień zawarcia umowy wynosiły 14 % w skali roku.

Stosownie do pkt 42 umowy w razie opóźnienia pożyczkobiorcy w zapłacie dwóch pełnych rat, Bank miał prawo wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia. Po upływie okresu wypowiedzenia całość należności Banku stawała się zadłużeniem wymagalnym (pkt 43 umowy).

Zgodnie z pkt 8 umowy Bank zaliczał wpłaty na spłatę pożyczki w kolejności:

- a) opłaty i prowizje,
- b) odsetki karne,
- c) odsetki umowne,
- d) kapitał.

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do umowy – Tabelą opłat i prowizji dla pożyczek gotówkowych - prowizja od całkowitej kwoty pożyczki wynosiła do 25 %. Powód pobrał prowizje od pozwanych w wysokości 11 %.

Wraz z umową pożyczki pozwani zawarli dobrowolnie umowę indywidualnego ubezpieczenia pożyczkobiorcy. Składka ubezpieczeniowa była wymagalna i płatna w formie jednorazowej w dniu podpisania umowy.

Stosownie do pkt 3 umowy pozwani upoważnili Bank do pobrania z kwoty udzielonej pożyczki kwoty 7.693 zł tytułem prowizji oraz kwoty 16.315,53 zł celem zapłaty składki ubezpieczeniowej Towarzystwa (...).

Dowód: okoliczności bezsporne, umowa pożyczki wraz z załącznikami, (k. 114-152).

Kwota pożyczki 70.000 zł została pozwany wypłacona, zgodnie z umową. Pozwani podjęli spłatę kredytu, choć od samego początku zdarzało im się przekraczać terminy płatności rat. (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. prawidłowo i zgodnie z umową dokonywał rozliczenia wpłat dokonywanych przez pozwanych.

Pozwani pismem, doręczonym powódce w dniu 11 czerwca 2018 r. zrezygnowali z ubezpieczenia do czego byli upoważnieni warunkami umowy. Z uwagi na rezygnację zwrócono pozwany kwotę 16.086,52 zł na rachunek wskazany przez nich w piśmie. Rezygnacja z ochrony ubezpieczeniowej skutkowałą podwyższeniem nominalnego oprocentowania umowy kredytowej, które wyniosło 10% w skali roku (zgodnie z pkt 20 umowy pożyczki).

Pozwani zaprzestali jednak spłacać kredyt na zasadach przewidzianych w umowie. Ostatnią ratę uiszcili w dniu 14 sierpnia 2019 r.

W związku z tym powódka pismem z dnia 27 stycznia 2020 r. wezwała pozwanych do zapłaty w terminie do 14 dni roboczych zaległości w łącznej kwocie 18.338,24 zł, w tym z tytułu zapadłych, niespłaconych rat kapitałowych 12.2393,18 zł. Jednocześnie poinformowała pozwanych, że mogą oni w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania pisma złożyć wnioski o restrukturyzację zadłużenia. Bank wskazał, że w przypadku nieuregulowania należności w terminie zakreślonym oraz niezłożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia, jak również dalsze niewywiązywanie się przez nich z zawartej z nią umowy, będzie zmuszona dokonać wypowiedzenia umowy, a wraz z jego upływem należność z umowy pożyczki stanie się w całości wymagalna a Bank będzie uprawniony do dochodzenia spłaty zadłużenia na drodze postępowania sądowego co spowoduje dodatkowe koszty. Wezwanie do zapłaty pozwani odebrali w dniu 6 lutego 2020 r.

Z uwagi na brak reakcji pozwanych na ww. wezwanie, powódka pismem z dnia 12 marca 2020 r. złożyła oświadczenie o wypowiedzeniu w całości umowy pożyczki z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia. Jednocześnie Bank poinformował, że po upływie okresu wypowiedzenia cała należność z tytułu umowy stanie się wymagalna i będą od niej naliczane odsetki karne wg oprocentowania dla należności przeterminowanych. Bank wyjaśnił, że wobec powyższego pozwani są zobowiązani do niezwłocznego, nie później niż w terminie 30 dni od daty otrzymania pisma, zwrotu wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami należnymi Bankowi za okres korzystania z kredytu oraz zapłaty zaległych opłat i prowizji. Nadto poinformował pozwaną, że w przypadku objęcia umowy ochroną ubezpieczeniową, wygasa ona wraz z upływem okresu wypowiedzenia umowy. Należności na dzień 12 marca 2020 r. powódka określiła na kwotę 89.171,61 zł w tym 81.523,47 zł z tytułu kapitału. Wypowiedzenie umowy kredytu pozwani odebrali w dniu 24 marca 2020 r.

Pismem datowanym na dzień 23 kwietnia 2020 r. pozwani złożyli do powódki wnioski o restrukturyzację zadłużenia poprzez przesunięcie spłat należnych rat o 6 miesięcy. Powołali się powszechnie znaną sytuację gospodarczą i ogłoszony przez władze Państwa stan pandemii oraz dodatkowe zagrożenie suszą.

Powódka pismem z dnia 21 maja 2020 r. udzieliła pozwany odpowiedzi odmownej, wskazując że od 14 sierpnia 2019 r. pozwani nie uiszcili na rzecz spłaty kredytu żadnej kwoty, a pierwsze zaległości pojawiły się w 2018 r., dlatego pogorszenie ich sytuacji finansowej nie powstało na skutek epidemii koronawirusa lecz wcześniej. Bank wskazał, że umowa pożyczki została prawomocnie wypowiedziana, zatem nie kwalifikuje się do zmiany warunków spłaty.

Do dnia 19 maja 2020 r. pozwani spłacili część pożyczki w kwocie 20.568,86 zł. Powódka zaliczyła te wpłaty na poczet kapitału w wysokości 12.485,06 zł, odsetek umownych 7.755,57 zł oraz odsetek karnych w wysokości 328,23 zł. Wobec tego kapitał nierozliczony wynosi 81.523,47 zł (94.008,53 zł - 12.485,06 zł). Odsetki umowne naliczone od dnia 16 maja 2018 r. do dnia 24 kwietnia 2020 r. wynoszą 7.503,57 zł (15.259,14 zł - 7.755,57 zł), a odsetki karne naliczone od dnia 1 sierpnia 2018 r. do dnia 19 maja 2020 r. wynoszą 1.737,19 zł (2.065,42 zł - 328,23 zł).

Dowód: pismo pozwanych (k. 8), odpowiedź powódki z dnia 20 czerwca 2018 r. (k. 9), umowa pożyczki wraz z załącznikami, (k. 114-152), wypłata pożyczki (k. 96v), przedegzekucyjne wezwanie do zapłaty z dowodem doręczenia (k. 97-99, 103-105), wypowiedzenie umowy (k. 100-102, 106-108), wniosek o restrukturyzację (k. 109), pismo powódki z dnia 21 maja 2020 r. (k. 111), wykaz wpłat dokonanych na rachunek zobowiązania wraz ze sposobem ich rozksięgowania (k. 110), wyciąg z ksiąg banku (k. 42-43), lista działań windykacyjnych (k. 3-4), tabela zaksięgowania wpłat (k. 4), szczegółowe wyliczenie odsetek – tabela (k. 71).

Po upływie terminu, do którego pozwani mieli uregulować zadłużenie, całość stała się wymagalna z dniem 24 kwietnia 2020 r.

Wobec braku spłaty, (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W. w dniu 19 maja 2020 r. wystawił wyciąg ze swoich ksiąg rachunkowych, w którym określił wysokość łącznego zadłużenia pozwanych na ten dzień na kwotę 90.76,23 zł, na którą składały się:

- należność główna w kwocie 81.523,47 zł,
- odsetki za okres od dnia 16 maja 2018 r. do dnia wystawienia wyciągu w kwocie 9.240,76 zł.

Dowód: wyciąg z ksiąg banku (k. 42-43).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie następującej oceny zebranego w sprawie materiału.

W pierwszej kolejności Sąd pragnie podkreślić, iż niniejsze postępowanie prowadził w granicach inicjatywy dowodowej stron, mając na względzie dyspozycję art. 232 k.p.c. Sąd nie widział celowości, ani potrzeby prowadzenia postępowania dowodowego z urzędu oczekując, iż strony same będą w procesie należycie dbać o udowodnienie swoich racji i faktów, z których wywodzą skutki prawne (stosownie do treści art. 6 k.c.). W obecnym stanie prawnym nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne.

Na podstawie art. 229 i 230 k.p.c. Sąd przyjął bez dowodów te powołane przez powódkę fakty, które pozwani przyznali, uznając, że przyznanie nie budziło wątpliwości, bądź których nie zanegowali, ponieważ twierdzenia te znajdowały oparcie w okolicznościach sprawy, a nie pozostawały w sprzeczności ze stanowiskiem strony milczącej i z wynikami rozprawy.

Sąd ustalił stan faktyczny także na podstawie dokumentów prywatnych i urzędowych. Dokumenty te Sąd uznał za wiarygodne jako nie budzące wątpliwości co do swojej prawdziwości i zgodności treści z prawdą. Wśród nich jako szczególnie istotny Sąd ocenił wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda, zwłaszcza w zakresie wysokości zadłużenia pozwanych na dzień jego wystawienia. Wyciąg z ksiąg bankowych został wystawiony przez bank, którego czynnościom należy przypisać cechę wiarygodności, jako instytucji zaufania publicznego. Banki są bowiem szczególnie podmiotami gospodarczymi, funkcjonującymi w oparciu o bardzo szczegółowe regulacje, także w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych i poddanymi restrykcyjnemu nadzorowi. Dlatego z reguły wyciąg z ksiąg banku jest dokumentem prywatnym o dużej sile przekonywania (mocy dowodowej). Nadto w pełni koreluje on z innymi przedłożonymi przez stronę powodową dowodami czy środkami dowodowymi m.in. w postaci umowy łączącej

strony przedłożonej w oryginale, jak również ze złożonymi przez stronę powodową dokumentami i wyjaśnieniami dotyczącymi szczegółowego rozliczenia umowy pożyczki.

Stosownie do art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, dokumenty związane z czynnościami bankowymi mogą być sporządzane na informatycznych nośnikach danych, jeżeli dokumenty te będą w sposób należyty utworzone, utrwalone, przekazane, przechowywane i zabezpieczone. Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z 11 marca 2004 r. (V CZ 12/2004, nie publ.) bankowe dokumenty elektroniczne na podstawie ww. przepisu, traktować należy na równi z oświadczeniem utrwalonym na papierze za pomocą pisma - za dokumenty w rozumieniu Kodeksu postępowania cywilnego. Powód przedłożył wydruki swych dokumentów istniejące w formie elektronicznej m.in. raport – wykaz wpłat dokonanych na rachunek zobowiązania wraz ze sposobem ich rozksięgowania, wyciąg z ksiąg banku. Dokumenty te Sąd uznał za w pełni wiarygodne. Nie budziły one zastrzeżeń co do swojej autentyczności i zgodności treści z prawdą, a nadto znajdowały potwierdzenie w treści innych dokumentów. Poza tym nie były przez pozwanych podważane.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Umowa pożyczki jest umową dwustronnie zobowiązującą, ze względu na fakt, że obie strony umowy zaciągają zobowiązania. Niesporne w niniejszej sprawie było, że (...) Bank (...) SA z siedzibą we W. zaciągnięte zobowiązanie wykonała i udostępniła pozwany kwotę limitu pożyczki określoną w umowie. Poza sporem był także fakt, że pozwani nie wykonali ciężącego na nich obowiązku w zakresie zwrotu przedmiotu pożyczki wraz z oprocentowaniem i kosztami jej udzielenia w oznaczonych terminach spłaty.

Wysokość dochodzonego roszczenia, oraz prawidłowość rozliczania dokonywanych przez pozwanych wpłat (zgodnie z postanowieniami umowy) w świetle przedłożonych dokumentów, w ocenie Sądu również została należycie wykazana przez powódkę.

Należy podkreślić, że pozwani w zasadzie nie kwestionowali faktu zawarcia umowy i zaprzestania spłaty zobowiązań zgodnie z umową. Linia obrony pozwanych przedstawiona w odpowiedzi na pozew sprowadzała się w istocie wyłącznie do twierdzenia, iż powódka dołączając do pozwu nieczytelne kopie dokumentów uniemożliwiła pozwany wypowiedzenie się co do zasadności dochodzonego roszczenia. Powyższe zarzuty strony pozwanej upadły na skutek przedłożenia przez powódkę oryginału umowy pożyczki wraz z załącznikami. Powódka przedłożyła również dowody w postaci pism wzywających pozwanych do uregulowania należności zawierające pouczenia o możliwości złożenia restrukturyzacji zadłużenia wraz z dowodami doręczenia korespondencji pozwany a także wystosowania do pozwanych oświadczenia wypowiedzenia omawianej umowy wraz z potwierdzeniem jego odbioru przez pozwanych. Nie było zatem wątpliwości, że powódka dokonała skutecznego wypowiedzenia umowy pożyczki w świetle jej postanowień i wymogów z art. 75 c ustawy - Prawo bankowe. Sąd zwraca uwagę, że pozwani nie ustosunkowali się do żadnych dalszych pism procesowych strony powodowej, w których odpierała ona zarzuty wyrażone przez nich w odpowiedzi na pozew. Nie stawili się również na rozprawę, wzywani w celu ich przesłuchania w charakterze strony, a zatem należy uznać, że zgodzili się z twierdzeniami strony powodowej wyrażonymi przez nią w pismach procesowych. Niemniej jednak wskazać trzeba, że twierdzenia te w pełni znajdowały pokrycie w dokumentach przedłożonych przez powódkę.

Sąd zwraca uwagę, że powódka przedłożyła do akt postępowania szczegółowe rozliczenie umowy pożyczki, stanowiące zestawienie należności i spłat kredytu i wskazujące historię naliczania odsetek od umowy, sposób rachowania spłat.

Analiza ww. dokumentów nie dała żadnych podstaw do sformułowania wniosku o nieprawidłowym rozliczaniu pożyczki.

W świetle analizy postanowień umowy, obowiązujących przepisów prawnych, szczegółowych wyjaśnień powódki w zakresie wyrażonych wątpliwości przez pozwanych w odpowiedzi na pozew oraz przedłożonych dokumentów rozliczenia kredytu, Sąd nie miał wątpliwości, że ww. ogólnikowo sformułowany zarzut pozwanych co do niewykazania wysokości roszczenia należało uznać za nieuzasadniony. Sąd nie dopatrył się żadnych podstaw do uznania, że Bank czynił działania zmierzające do nieuzasadnionego zawyżenia zadłużenia pozwanych. Sąd nie znalazł również powodów, aby stwierdzić, iż umowa pożyczki zawiera niedozwolone klauzule. Odnośnie ubezpieczenia, Sąd wskazuje że przystąpienie do niego było dobrowolne, postanowienia umowy pożyczki przewidujące obowiązek zapłaty przez pozwanych opłaty za ochronę ubezpieczeniową był czytelny i przejrzysty i szczegółowo wyodrębniony. Nadto istniała możliwość odstąpienia od umowy ubezpieczenia, z czego pozwani skorzystali.

Reasumując, Sąd uznał, iż powódka wykazała swoje roszczenie co do zasady i co do wysokości, a w przedmiotowej sprawie brak jest jakichkolwiek podstaw aby pozwani mogli zwolnić się od odpowiedzialności za swoje zadłużenie wobec Banku.

Z dokonanych ustaleń wynikało, że całkowite zadłużenie pozwanych na dzień 19 maja 2020 r. wynosiło 90.764,23 zł, z czego niespłacony kapitał stanowił 81.523,47 zł, odsetki umowne i karne 9.240,76 zł. Zatem żądanie zasądzenia 90.764,23 zł było uzasadnione.

Zasadne było także żądanie odsetek. Z tej ostatniej sumy, 81.523,47 zł stanowiło zadłużenie przeterminowane z tytułu kapitału. Zgodnie z umową, od takiego zadłużenia powódce przysługuje prawo naliczania odsetek w wysokości maksymalnych odsetek ustawowych za opóźnienie. Uzasadniało to zasądzenie takich odsetek od ww. kwoty od dnia 20 maja 2020 r. do dnia zapłaty.

W związku z powyższym Sąd orzekł jak w pkt 1 wyroku.

Orzeczenie o kosztach postępowania zawarte w punkcie 2 wyroku znajduje uzasadnienie w art. 98 § 1 k.p.c. (na przedmiotowe koszty złożyła się opłata od pozwu).

sędzia Jolanta Czajka-Bałon